

150 lat PTPN

W XIX wieku w Polsce wykształciły się dwa typy towarzystw naukowych. Pierwsze – akademickie – związane były ściśle z uczelnią wyższą i jej kadrami profesorską. Przykładem jest Krakowskie Towarzystwo Naukowe powstałe w 1816 r.

Typ drugi – filomacki – skupiał nie tylko uczonych, ale także miłośników nauki, kolekcjonerów, literatów i innych przedstawicieli inteligencji. Takim towarzystwem było Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

Na początku 2007 r. przypadła 150 rocznica działalności Poznańskiego Towarzystwa. Powstało ono w 1857 roku z inicjatywy dra Kazimierza Szulca i księdza Franciszka Ksawerego Malinowskiego. Cel jego działania – „pielegnowanie nauk i umiejętności w języku polskim” – zapisany został w pierwszym statucie Towarzystwa.

Było ono niekwestionowanym autorytetem naukowym na ziemiach Wielkopolski, a także oparciem dla obywatelskich działań na rzecz rozwoju nauki i kultury w Poznaniu. Przy okazji Towarzystwo starało się przeciwstawiać

władzom pruskim, zwalczającym wszelkie inicjatywy podtrzymujące polskość w regionie. Istotne były inicjatywy Towarzystwa upamiętniające ważne postacie i wydarzenia z historii Wielkopolski. PTPN zgromadziło olbrzymie archiwum i bibliotekę, niestety, w dużym stopniu zniszczone w czasie wojny. Po odzyskaniu niepodległości Towarzystwo znacząco przyczyniło się do powstania w 1919 roku Uniwersytetu Poznańskiego.

13 lutego br. odbyło się uroczyste walne zebranie PTPN, w 150. rocznicę pierwszego walnego zgromadzenia. Obecny prezes Towarzystwa – prof. dr hab. Jacek Wiesiołowski – w znakomitym i zajmującym wystąpieniu przedstawił jego historię. Były okolicznościowe wystąpienia zaproszonych gości, listy gratulacyjne (między innymi od Prezydenta RP), występ Chóru Profesorów Uczelni Poznania, lampka wina...

I świadomość, że trudno sobie wyobrazić intelektualny Poznań bez Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk...

ANDRZEJ BASZKOWSKI

